

УДК 81-13:81'367.332.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.4/29.209655>**Олександр ШВЕЦЬ,***orcid.org/0000-0002-6588-5159*

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри іноземної філології,

перекладу та методики навчання

Університету Григорія Сковороди в Переяславі

(Переяслав, Київська область, Україна) *olexandershvets@gmail.com*

МЕТОДИКА ВИЯВЛЕННЯ ТИПОЛОГІЇ НОМІНАТИВНИХ РЕЧЕНЬ АНГЛІЙСЬКОЇ, ФРАНЦУЗЬКОЇ Й УКРАЇНСЬКОЇ МОВ

Автор статті вдався до аналізу та характеристики основних методик дослідження номінативних речень представниками різних наукових напрямів сучасної лінгвістики. Встановлено, що номінативні речення вивчалися репрезентантами системно-функціонального, структурно-семантичного, структурно-функціонального та когнітивно-функціонального напрямів лінгвістики, кожен із яких зробив певний внесок у вивчення цього типу речень на матеріалі різних мов.

Дослідження номінативних речень представниками системно-функціонального напрямку проводилися в синхронному та діахронічному напрямках і спиралися на використання комплексної методики, заснованої на функціонально-семантичному методі, методі зіставлення фактів, принципах системності та єдності системного та функціонального підходів. У результаті було підтверджено належність номінативних речень до особливого різновиду односкладних речень та одного з найбільш продуктивних способів вираження номінативної семантики в досліджуваних мовах.

Застосування структурно-семантичної концепції представниками структурно-семантичного напрямку уможливило створення нової моделі номінативних речень, виявлення їхніх можливих структурно-семантичних модифікацій і специфіки функціонування у різних стилях мовлення.

Дослідження структурно-функціональних різновидів номінативних речень сприяло виявленню їхніх конструктивних особливостей, семантичної специфіки, своєрідності цього типу речень в ономасіологічному та семасіологічному аспектах. Вивчення номінативних речень на межі кількох напрямів уможливило виявлення особливостей синтагматики аналізованих одиниць та їхнього мовного оточення в художньому тексті.

У результаті аналізу наявних у лінгвістиці методик дослідження номінативних речень було розроблено власну комплексну методику. Вона включала зіставно-типологічний метод, методи семантико-когнітивного, опозиційного й концептуального аналізу, структурний метод із його методиками дистрибутивного аналізу та методиками безпосередніх складників, структурно-семантичний метод, лінгвопрагматичний метод, функціональний аналіз, описовий метод і кількісний аналіз. Розроблена методика уможливила виявлення типології номінативних речень досліджуваних мов.

Ключові слова: номінативне речення, синтаксис, методика, типологія, структура, семантика, функція.

Oleksandr SHVETS,*orcid.org/0000-0002-6588-5159*

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Foreign Philology, Translation

and Teaching Methodology Department

of Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav

(Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine) *olexandershvets@gmail.com*

METHODOLOGY OF REVEALING THE TYPOLOGY OF NOMINATIVE SENTENCES IN THE ENGLISH, FRENCH AND UKRAINIAN LANGUAGES

The article author has turned to the analysis and characteristics of the main methods of the nominative sentences research by the different scientific directions representatives of modern linguistics. He found that the nominative sentences were studied by representatives of the system-functional, structure-semantic, structure-functional and cognitive-functional linguistic directions, each of them contributed to the study of this sentence type on the material of different languages.

Research of nominative sentences by the system-functional representatives were conducted in the synchronous and diachronic directions. It was based on the use of an integrated methodology that relies on a functional-semantic method, a method of comparing facts, the principles of consistency and the integrity of systemic and functional approaches. As a result, it was confirmed that nominative sentences belong to a special kind of one-component sentences and one of the most productive ways of expressing nominative semantics in the studied languages.

The use of the structural-semantic concept by the representatives of the structural-semantic direction made it possible to create a new model of nominative sentences, and to reveal their possible structural semantic modifications and specifics of functioning in different speech styles.

The study of nominative sentences' structural and functional varieties helped to reveal their constructive features, semantic specificity, originality of this sentence type in onomasiological and semasiological aspects. The nominative sentences analysis on the verge of several directions allowed revealing the peculiarities of the analyzed units' syntagmatics and their language environment in the fiction text.

As a result of the existing methodologies in linguistics for studying nominative sentences analysis, our own integrated methodology was developed. It included comparative-typological method, methods of semantic-cognitive, opposition and conceptual analysis, structural method with its techniques of distribution analysis and of direct constituents, structural-semantic method, linguopragmatic method, functional analysis, descriptive method and quantitative analysis. The developed methodology allowed identifying the typology of nominative sentences in the studied languages.

Key words: *nominative sentence, syntax, methodology, typology, structure, semantics, function.*

Постановка проблеми. Сучасна лінгвістика характеризується тенденцією до зіставного вивчення синтаксичного устрою мов та їхньої основної одиниці речення, що дає змогу виявити розбіжності та подібності в концептуалізації дійсності носіями різних мов і культур. Особливим статусом серед одиниць синтаксису володіють номінативні речення, дослідження яких на матеріалі англійської, французької й української мов ще не було об'єктом детального вивчення та потребує застосування комплексної методики для глибшого пізнання синтаксичної будови зазначених мов, а також виявлення специфіки репрезентації дійсності у свідомості носіїв зіставляваних мов саме за допомогою цього типу речень.

Аналіз досліджень. Ознайомлення з напрацюваннями науковців у галузі синтаксису дало змогу виявити тенденцію до інтерпретації мовних одиниць загалом і речення як основної одиниці синтаксису зокрема з позицій *структурно-семантичного* (К. Г. Крушельницька (Крушельницкая, 2008), А. Е. Goldberg (Goldberg, 2006)), *структурно-функціонального* (Г. В. Колшанський (Колшанский, 2007), Ж.-П. Маурел (Maurel, 2005)), *семантико-функціонального* (М. В. Всеволодова (Всеволодова, 2000), А. Мустайоки (Мустайоки, 2006)) та *когнітивного* (Б. Ю. Норман (Норман, 2013), Р. Jackendoff (Jackendoff, 2012)) синтаксису.

Мета статті – ґрунтуючись на аналізі наявних методик дослідження номінативних речень, виробити власну методику виявлення типології номінативних речень англійської, французької й української мов.

Виклад основного матеріалу. Сучасний етап розвитку лінгвістичної методології виділяється прагненням дослідників до систематизації різноманіття як найновіших методів і методик аналізу мовних явищ, так і класичних (Корольова, 2013: 9), що пояснює розбіжності вибору науковцями методик і методів дослідження одиниць синтаксису загалом і номінативних речень зокрема.

Перш ніж приступити до вироблення власної методики виявлення типології номінативних речень англійської, французької й української мов, вважаємо за доцільне надати коротку характеристику наявних методик дослідження номінативних речень представниками різних наукових напрямів.

Спираючись на теоретичний доробок вітчизняних і зарубіжних науковців, було встановлено, що номінативні речення вивчалися представниками *системно-функціонального, структурно-семантичного, структурно-функціонального та когнітивно-функціонального* напрямів лінгвістики.

Кожен із представників зазначених напрямів зробив певний вклад у дослідження цього типу речень на матеріалі мов, що належать до різних мовних сімей. Зокрема, представник *системно-функціонального* напрямку Р. Я. Хуснетдінова використала у процесі дослідження номінативних речень башкирської мови комплексну методику, засновану на функціонально-семантичному методі та методі зіставлення фактів башкирської мови з іншими мовами тюркської групи, що уможливило виявлення основних типів номінативних речень сучасної башкирської мови, визначення їхніх функцій, семантичних особливостей і місця в синтаксичній будові башкирської мови та їхньої ролі в утворенні складних синтаксичних конструкцій (Хуснетдінова, 1998).

Досліджуючи номінативні речення карачаєво-балкарської мови в зіставному аспекті з російською й англійською мовами з використанням принципу системності та положень про зв'язок мовних і позамовних явищ мови, свідомості та культури, єдності системного і функціонального, синхронного й діахронічного підходів до вивчення мови, З. А.-Д. Біджієв (Биджиев, 2009) використав низку лінгвістичних методів їх вивчення, основним серед яких був описовий. Шляхом використання комплексної методики, що включала методи ідентифікації, методики компонентного, трансформаційного та порівняльного

аналізу й актуального членування висловлювання автор підтвердив попередньо сформульовану гіпотезу про те, що номінативні речення є особливим різновидом односкладних речень, виділення яких має місце на основі певних структурно-семантичних і функціональних ознак, та одним із найбільш продуктивних способів вираження номінативної семантики в досліджуваних мовах.

У межах *структурно-семантичного напрямку* лінгвістичний статус номінативних речень російської мови та їхнє стильове функціонування вивчала в зіставному аспекті з англійською мовою С. А. Рісінзон (Рисинзон, 1992), використовуючи описовий метод, компонентний, трансформаційний і статистичний аналіз досліджуваних одиниць. Застосування структурно-семантичної концепції дало можливість авторці по-новому представити модель номінативних речень, синтаксичний статус їхніх компонентів, можливі структурно-семантичні модифікації, виявити особливості функціонування номінативних речень у різних стилях мовлення аналізованих мов. Зіставлення структурно-семантичних, комунікативних і стилістичних характеристик номінативних речень російської й англійської мов сприяло виявленню універсальних і національно-специфічних ознак цих конструкцій.

Виявляючи структуру й семантику іменних речень карачаєво-балкарської мови у руслі системноцентричного й антропологічного підходів, М. Б. Кетенчієв (Кетенчиев, 2000) використав у своїй роботі методи зіставного, контекстуального, компонентного та дистрибутивного аналізу, метод суцільної вибірки фактичного матеріалу, а також метод структурного моделювання, що дало йому змогу встановити інвентар основних структурно-семантичних типів речень карачаєво-балкарської мови.

Структурно-функціональний напрям вивчення номінативних речень представлений дослідженням І. М. Сушинської (Сушинська, 2000), яка під час виявлення структурно-функціональних різновидів номінативних речень сучасної української мови використовувала описовий, зіставний і структурний методи, компонентний, трансформаційний і контекстологічний аналіз, що охопив застосування прийомів спостереження, порівняння, частково статистичного опрацювання матеріалу. Ефективність використаної авторкою методики сприяла опису структурних, функціональних і стилістичних особливостей номінативних речень української мови, здійсненню їхнього комплексного аналізу й уможливила виявлення конструктивних особливостей цього типу речень,

їхньої семантичної специфіки, своєрідності номінативних речень в ономаціологічному та семасіологічному аспектах.

Вивчаючи експресивність номінативних речень у перекладознавчому аспекті на матеріалі англійської й української мов, З. Г. Коцюба (Коцюба, 2001) використовувала лінгвостилістичний, зіставний та описовий методи, а також прийом лінгвістичного спостереження з метою відбору та класифікації фактичного матеріалу. Залучення елементів контекстуального й трансформаційного аналізів сприяло визначенню контекстуальних і корелятивних зв'язків номінативних речень із іншими синтаксичними структурами. Виявленню специфіки відтворення семантики номінативних речень під час перекладу слугувало звернення до семантико-стилістичного, ритміко-інтонаційного та компонентного аналізу.

Виявляючи особливості вираження експресивності номінативними реченнями української мови, З. З. Коржак (Коржак, 2007) у своїй роботі вдалася до використання описового методу, функціонального, дистрибутивного, трансформаційного й компонентного аналізу та прийомів моделювання, що уможливило проведення комплексного дослідження особливостей структури, семантики та прагматики номінативних висловлювань із експресивною силою, встановлення умов формування та способів вираження експресивного волевиявлення номінативними реченнями, аналіз засобів інтенсифікації експресивності та причини їх застосування та створення типології схем експресивних номінативних речень.

Дослідження С. А. Нікіфорової (Никифорова, 2006), організоване на матеріалі німецькомовної прози й поезії, ґрунтувалося на комплексній методиці, до якої входили методи контекстологічного, функціонально-семантичного та порівняльно-зіставного аналізу прозаїчних і поетичних текстів, що містили номінативні речення, а також описовий метод і метод спостереження. Функціональний підхід до вивчення номінативних речень орієнтував дослідження на текстові потенції з огляду на його участь у текстотворенні прозаїчного й поетичного тексту та сприяв виявленню морфологічних, синтаксичних, семантичних і стилістичних особливостей номінативних речень.

До методів наукового опису (переважно функціонально-семантичного аналізу), суцільної вибірки номінативних речень із художніх творів, прийомів спостереження, зіставлення, узагальнення, класифікації, трансформації й інтерпретації вдалася у своїй роботі Р. М. Османова (Османова, 2006), що дало їй змогу визначити й

класифікувати семантичний «репертуар» буттєвих та оцінних номінативних речень художніх творів, описати їхні лексико-синтаксичні особливості. Проведений авторкою лінгвістичний аналіз художнього тексту здійснювався з урахуванням вихідних принципів структурно-семантичного напрямку у вивченні мови: принципів системності й багатоаспектного розгляду мовних одиниць із номінативними структурами, і сприяв виявленню взаємозв'язку лексичного, синтаксичного та комунікативного рівнів кумицької мови.

Деякі лінгвісти вивчали номінативні речення на межі кількох напрямів. Наприклад, О. Ю. Мокроусова, наукова розвідка якої спиралася на принципи системності, антропоцентризму та детермінізму, досліджувала комунікативно-прагматичний аспект номінативних речень у структурі тексту (Мокроусова, 2011) у межах *структурно-функціонального* та *когнітивно-функціонального* напрямів. Застосування методів лінгвістичного спостереження й системного опису, методу компонентного аналізу семантичної структури речення дало можливість авторці проаналізувати семантику, стилістичну й композиційну роль досліджуваних одиниць, а метод трансформації, синтаксичного згортання і розгортання та семантико-контекстуальний метод уможливили виявлення особливостей синтагматики аналізованих одиниць та їхнього мовного оточення в художньому тексті.

Як видно з викладеного вище, пріоритетом сучасної лінгвістичної науки є комплексний, багатоаспектний підхід до дослідження мовних одиниць. Ідентифікація номінативних речень англійської, французької й української мов за типами синтаксичних концептів, репрезентованих номінативними реченнями, їхніми структурно-семантичними і прагматичними типами в англійській, французькій та українській мовах потребує застосування комплексної методики, оскільки об'єднання принципів і методів різних наук сприятиме глибокому пізнанню специфіки відображення дійсності у свідомості носіїв зіставлюваних мов за допомогою номінативних речень та особливостей їхнього функціонування у процесі комунікації.

У зв'язку з цим в основу розробленої нами методики дослідження покладено принципи: *антропоцентризму* (вивчення мови як продукту діяльності людини), *структуралізму* (розуміння номінативних речень як чіткої специфічної структури), *функціоналізму* (встановлення функцій номінативних речень у мовленні), *системності* (визначення місця номінативних речень у системі

мови), *експансіонізму* (залучення напрацьованих когнітології й інших наук) та *семантико-когнітивного підходу* (відображення специфіки ментальних схем номінативних речень зіставлюваних мов у їхній семантиці).

Багатоаспектний характер нашого дослідження, зорієнтованого на зіставне вивчення номінативних речень англійської, французької й української мов, потребує встановлення еталона для зіставлення, що впливає на ефективність зіставного аналізу та уможливорює визначення реалізації певної ознаки.

Зважаючи на те, що зіставно-типологічний метод у нашому дослідженні спрямований на виявлення спільних і відмінних рис на різних рівнях об'єктивації номінативних речень у мовленні, на кожному з них було обрано різні еталони зіставлення. На когнітивному рівні дослідження у ролі *tertium comparationis* виступало *поняття синтаксичного концепту* – для вияву ступеня його репрезентації номінативними реченнями в кожній із залучених до аналізу мов.

На етапі встановлення структурно-семантичних типів номінативних речень в англійській, французькій та українській мовах доцільним виявилось використання в ролі основи зіставлення *структурних моделей* номінативних речень і *засобів морфологічного вираження їхнього головного члена*. Вивчення структурних моделей і семантичних схем номінативних речень у зіставному аспекті дало змогу чіткіше виявити типологічну своєрідність досліджуваних мов, оскільки структурно-семантичні моделі номінативних речень зіставлюваних мов відображають специфіку синтаксичного устрою і своєрідність національного мислення.

У процесі виявлення прагматичних типів номінативних речень у досліджуваних мовах еталоном для зіставлення обрано *функції номінативних речень у мовленні*.

Беручи до уваги викладене вище, основним методом нашого дослідження був *зіставно-типологічний метод*, оскільки будь-який лінгвістичний опис, пов'язаний із виходом за межі однієї мови, передбачає встановлення їхніх подібностей і відмінностей. Використання прийомів дослідження й опису мови через її системне порівняння з іншою мовою уможливило встановлення спільних і відмінних рис у ментальних схемах, структурі, семантиці та прагматиці номінативних речень англійської, французької й української мов, а також закономірності їхнього функціонування у мовленні.

Виявленню типів синтаксичних концептів, репрезентованих номінативними реченнями,

сприяло залучення до дослідження семантико-когнітивного методу, опозиційного та концептуального аналізу, що забезпечило перехід від встановлення змісту значень до змісту концептів як особливого етапу опису – когнітивної інтерпретації.

Структурний метод із його методикою дистрибутивного аналізу дав змогу побудувати структурні моделі номінативних речень, що є результатом лексичної сполучуваності головного члена з іншими компонентами. Використання методики безпосередніх складників сприяло визначенню структури номінативних речень та їхній класифікації за кількістю компонентів.

Застосування *структурно-семантичного методу* дало змогу виявити семантику номінативних речень англійської, французької й української мов на основі аналізу значень структурних елементів і сконструювати їхні семантичні схеми.

Лінгвопрагматичний метод уможливив класифікацію номінативних речень за такими прагматичними типами: *репрезентативи, директиви, експресиви, квеситиви*. Застосування *функціонального аналізу* дало змогу встановити, що у процесі реального спілкування розповідні, окличні та

питальні реалізації номінативних речень в англійській, французькій та українській мовах здатні виражати різноманітні комунікативні інтенції мовця в конкретних ситуаціях спілкування та виявити їхні функції у мовленні.

Висновки. Підсумовуючи результати проведеного дослідження номінативних речень, зауважимо, що на сучасному етапі розвитку лінгвістики сформувалися різноманітні методики розгляду номінативних речень різних мов як на матеріалі однієї мови, так і в зіставленні. Ґрунтуючись на проаналізованих методиках, було розроблено власну комплексну методику виявлення типології номінативних речень зіставлюваних мов, що включала, окрім зіставно-типологічного методу, методи семантико-когнітивного, опозиційного і концептуального аналізу, структурний метод з його методиками дистрибутивного аналізу та методиками безпосередніх складників, структурно-семантичний метод, лінгвопрагматичний метод, функціонального аналізу, описовий метод і кількісного аналізу. Розроблена методика уможливила виявлення типології номінативних речень досліджуваних мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биджиев З. А.-Д. Односоставное номинативное предложение в карачаево-балкарском языке: в сопоставлении с русским и английским языками : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.02, 10.02.20. Махачкала, 2009. 21 с.
2. Всеволодова М. В. Теория функционально-коммуникативного синтаксиса: Фрагмент прикладной (педагогической) модели языка. Москва : Издательство МГУ, 2000. 501 с.
3. Кетенчиев М. Б. Структура и семантика именных предложений в карачаево-балкарском языке. Нальчик : Книга, 2000. 145 с.
4. Колшанский Г. В. Коммуникативная функция и структура языка. Москва : Издательство ЛКИ, 2007. 176 с.
5. Коржак З. З. Вираження експресивності номінативних речень (на матеріалі сучасних українських художніх текстів) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Івано-Франківськ, 2007. 22 с.
6. Корольова А. В. Нові виклики сьогоденної компаративістики і контрастивістики. *Проблеми зіставної семантики*. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2013. Вип. 11. С. 9-15.
7. Коцюба З. Г. Експресивність номінативних речень як перекладознавча проблема (на матеріалі англійської та української мов) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2001. 16 с.
8. Крушельницкая К. Г. Очерки по сопоставительной грамматике немецкого и русского языков. Москва : URSS, 2008. 272 с.
9. Мокроусова О. Ю. Номинативное предложение как единица текста: коммуникативно-прагматический аспект : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.01. Ростов-на-Дону, 2011. 24 с.
10. Мустайоки А. Теория функционального синтаксиса: от семантических структур к языковым средствам. Москва : Языки славянской культуры, 2006. 512 с.
11. Никифорова С. А. Номинативное предложение как компонент структуры текстового целого: на материале немецкоязычной прозы и поэзии : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.04. Санкт-Петербург, 2006. 34 с.
12. Норман Б. Ю. Когнитивный синтаксис русского языка : учеб. пособие. Москва : Флинта, 2013. 254 с.
13. Османова Р. М. Номинативные предложения в современном кумыкском языке : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.02. Махачкала, 2006. 26 с.
14. Рисинзон С. А. Номинативные предложения (лингвистический статус и стилевое функционирование в русском и английском языках) : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Саратов, 1992. 21 с.
15. Сушинська І. М. Структурно-функціональні різновиди номінативних речень у сучасній українській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Дніпропетровськ, 2000. 20 с.
16. Хуснетдинова Р. Я. Номинативные предложения в современном башкирском языке : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.02. Уфа, 1998. 29 с.
17. Goldberg A. E. *Constructions at work: the nature of generalization in language*. Oxford; New York : Oxford University Press, 2006. 280 p.
18. Jackendoff R. *What is a Concept? Frames, fields, and contrasts: new essays in semantic and lexical organization*. New York : Routledge, 2012. P. 191–208.
19. Maurel J.-P. *Un pavé nominal dans la mare du verbe: prédication nominale, théorie syntaxique et "parties du discours"*. URL: <http://ddata.over-blog.com/4/73/01/75/Un-pave-nominal-dans-la-mare-du-verbe.pdf> (дата звернення: 18.04.2020).

REFERENCES

1. Bidzhiyev Z. A.-D. Odnosostavnoye nominativnoye predlozheniye v karachayevo-balkarskom yazyke: v sopostavlenii s russkim i angliyskim yazykami [One-part nominative sentences in the Karachay-Balkarian language: in comparison with Russian and English] : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.02, 10.02.20. Makhachkala, 2009. 21 p. [in Russian].
2. Vsevolodova M. V. Teoriya funktsionalno-kommunikativnogo sintaksisa: Fragment prikladnoy (pedagogicheskoy) modeli yazyka [The theory of functional-communicative syntax: A fragment of an applied (pedagogical) language model]. Moscow : Publishing House of Moscow State University, 2000. 501 p. [in Russian].
3. Ketenchiyev M. B. Struktura i semantika imennykh predlozheniy v karachayevo-balkarskom yazyke [The structure and semantics of nominative sentences in the Karachay-Balkarian language]. Nalchik : The Kniha, 2000. 145 p. [in Russian].
4. Kolshanskiy G. V. Kommunikativnaya funktsiya i struktura yazyka [Communicative function and language structure]. Moscow : Publishing House LCI, 2007. 176 p. [in Russian].
5. Korzhak Z. Z. Vyrasheniya ekspresyvnosti nominativnykh rechen (na materialy suchasnykh ukrainskykh khudozhnykh tekstiv) [Expression of nominative sentences expressiveness (on the material of modern Ukrainian literary texts)] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01. Ivano-Frankivsk, 2007. 22 p. [in Ukrainian].
6. Korolova A. V. Novi vyklyky sohodennoi komparatyvistyky i kontrastyvistyky [New challenges of today's comparative and contrastive studies]. Problems of comparative semantics. Kyiv : KNLU Publishing Center, 2013. Issue 11. P. 9–15. [in Ukrainian].
7. Kotsiuba Z. H. Ekspresyvnist nominativnykh rechen yak perekladoznavcha problema (na materialy anhliiskoi ta ukrainskoi mov) [Nominative sentences expressiveness as a translation problem (on the material of English and Ukrainian languages)] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.16. Kyiv, 2001. 16 p. [in Ukrainian].
8. Krushelnitskaya K. G. Ocherki po sopostavitel'noy grammatike nemetskogo i russkogo yazykov [Essays on the comparative grammar of German and Russian languages]. Moscow : URSS, 2008. 272 p. [in Russian].
9. Mokrousova O. Yu. Nominativnoye predlozheniye kak yedinit'sya teksta: kommunikativno-pragmaticheskiy aspekt [Nominative sentence as a unit of text: communicative and pragmatic aspects] : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.01. Rostov-na-Donu, 2011. 24 p. [in Russian].
10. Mustayoki A. Teoriya funktsional'nogo sintaksisa: ot semanticheskikh struktur k yazykovym sredstvam [Theory of functional syntax: from semantic structures to linguistic means]. Moscow : Slavic Culture Languages, 2006. 512 p. [in Russian].
11. Nikiforova S. A. Nominativnoye predlozheniye kak komponent struktury tekstovogo tselogo: na materiale nemetskoyazychnoy prozy i poezii [Nominative sentence as a component of the textual whole structure: on the material of German-speaking prose and poetry] : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.04. St. Petersburg, 2006. 34 p. [in Russian].
12. Norman B. Yu. Kognitivnyy sintaksis russkogo yazyka: uchebnoye posobiye [Cognitive syntax of the Russian language: a textbook]. Moscow : Flinta, 2013. 254 p. [in Russian].
13. Osmanova R. M. Nominativnyye predlozheniya v sovremennom kumykskom yazyke [Nominative sentences in the modern Kumyk language] : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.02. Makhachkala, 2006. 26 p. [in Russian].
14. Risinzon S. A. Nominativnyye predlozheniya (lingvisticheskiy status i stilevoye funktsionirovaniye v russkom i angliyskom yazykakh) [Nominative sentences (linguistic status and style functioning in Russian and English)] : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.19. Saratov, 1992. 21 p. [in Russian].
15. Sushynska I. M. Strukturno-funktsionalni riznovydy nominativnykh rechen u suchasniy ukrainskiiy movi [Structural and functional varieties of nominative sentences in the modern Ukrainian language] : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10.02.01. Dnipropetrovsk, 2000. 20 p. [in Ukrainian].
16. Khusnetdinova R. Ya. Nominativnyye predlozheniya v sovremennom bashkirskom yazyke [Nominative sentences in the modern Bashkir language] : avtoref. diss. ... kand. filol. nauk : 10.02.02. Ufa, 1998. 29 p. [in Russian].
17. Goldberg A. E. Constructions at work: the nature of generalization in language. Oxford; New York : Oxford University Press, 2006. 280 p. [in English].
18. Jackendoff R. What is a Concept? *Frames, fields, and contrasts: new essays in semantic and lexical organization*. New York : Routledge, 2012. P. 191–208. [in English].
19. Maurel J.-P. Un pavé nominal dans la mare du verbe: prédication nominale, théorie syntaxique et “parties du discours”. URL: <http://ddata.over-blog.com/4/73/01/75/Un-pave-nominal-dans-la-mare-du-verbe.pdf> [in French].